

Eierskapsmelding Skaun kommune - 2021

Vedtatt i kommunestyret 04.02.2021 (k-sak 7/2021 – ESA 20/9656)

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 Beskrivelse og prinsipper	3
1.1 Innledning.....	3
1.2 Ulike selskapsformer og alternative organisasjonsformer - styringsmuligheter	3
1.3 Andre typer samarbeid.....	4
1.4 Prinsipielle sider ved offentlig eierskap	4
1.4 Prinsipper for eierstyring.....	5
Kapittel 2 Skaun kommunes eierstrategi	8
2.1 Definisjoner og strategi	8
2.2 Virksomhetsstyring og internkontroll	9
2.3 Kapitalstrukturen tilpasses formål med eierskapet og virksomhetens situasjon	9
2.5 Styrets arbeid	10
Kapittel 3 Skaun kommunes eierinteresser og eierskap	12
3.1 Kapto AS	13
3.2 Rosenvik Holding AS	14
3.3 TrønderEnergi AS.....	15
3.4 ReMidt IKS	16
3.5 Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS.....	17
3.6 Revisjon Midt-Norge SA.....	18
3.7 Næringshagen i Orkdalsregionen AS.....	20
3.8 Konsek Trøndelag IKS.....	21
3.9 Midt-Norge 110-sentral IKS	22
3.10 Trondheim Havn IKS.....	23

KAPITTEL 1 BESKRIVELSE OG PRINSIPPER

1.1 Innledning

Skaun kommunes eiermelding er et redskap for kommunestyret for utøvelse av en målrettet, forutsigbar og langsiktig eierskapspolitikk. Eiermeldingen skal bidra til god politisk styring og kontroll, samt å etablere rammer for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap.

Eierskapsmeldingen er inndelt i tre kapitler, hvorav kapittel 1 er overordnet og prinsipiell, kapittel 2 tydeliggjør kommunens eierskapspolitikk generelt mens det i kapittel 3 gis en oppsummering av eierstrategier for selskap kommunen har eierinteresser i spesielt.

Eierstrategier skal blant annet etablere mål med eierskapet, utbytte og avkastningsforventninger, føringer for strategisk utvikling, og er således et viktig politisk verktøy. Forventningene gitt i eierskapsmelding gjelder for alle selskaper Skaun kommune har eierinteresser i. Gjennom eierskapsmeldingen etablerer kommunestyret eierskapsstyringen, herunder de overordnede prinsipper for kommunens forvaltning av sine eierposisjoner.

1.2 Ulike selskapsformer og alternative organisasjonsformer - styringsmuligheter

Det er i hovedsak to muligheter som benyttes av kommunene ved utskilling av virksomhet: interkommunale selskaper (IKS) og aksjeselskap (AS).

Interkommunale selskaper (IKS)

Et interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskaper kan bare opprettes av kommuner, fylkeskommuner eller andre interkommunale selskaper. Deltakerne har samlet sett et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser. Selskapets eierorgan og øverste myndighet er representantskapet. Deltakerne skal opprette en skriftlig selskapsavtale.

Forvaltningen av selskapet ligger hos styret og daglig leder. Deltakerkommunene utøver eierstyring gjennom sine valgte medlemmer i representantskapet. Hver enkelt deltaker skal ha minst en representant i representantskapet. Kommunestyret har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet. Representantskapet velger også styret. Styret skal ha minst tre medlemmer, og omfattes av kravet om balansert kjønnsrepresentasjon, det vil si minimum 40 prosent av hvert kjønn. Daglig leder eller medlemmer av representantskapet kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet som eierorgan utøver kontroll over styret på flere måter, herunder:

- bestemmer sammensetningen av styret
- kan instruere styret og omgjøre beslutninger
- kan gjennom selskapsavtalen fastslå at nærmere angitte saker må godkjennes i representantskapet

Aksjeselskap

Et aksjeselskap kan eies av en kommune eller fylkeskommune alene, sammen med andre kommuner og fylkeskommuner eller sammen med private rettssubjekter. I et AS har eierne begrenset økonomisk risiko for selskapets økonomiske forpliktelser. Selskapets øverste eierorgan er generalforsamlingen.

Gjennom generalforsamlingen, utøver eierne den øverste myndigheten i selskapet. Her kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere

regler for styret og daglig leder. Det er generalforsamlingen som velger styret. Selskapet ledes av styret og daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eierens formål og innenfor rammen av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt.

Andre organisasjonsformer

Kommunene har også anledning til å velge noen andre organisasjonsformer.

- Kommunalt foretak
- Samvirkeforetak
- Stiftelser

1.3 Andre typer samarbeid

I ny kommunelov av 2018 åpnes det opp for diverse interkommunale samarbeid, regulert gjennom kommunelovens:

- Kap. 18 interkommunalt politisk råd
- Kap. 19 kommunalt oppgavefellesskap
- Kap. 20 vertskommunesamarbeid

Kommuner kan også være medlem av, eller støtter ulike lag og organisasjoner, gjennom innskudd og/eller betalt medlemskap. I tillegg til det som er nevnt over, er det opprettet, og opprettes det, mer eller mindre varige samarbeidsløsninger, hvor kommunen betaler inn en årlig deltakeravgift, eller en avgift for en avgrenset periode.

1.4 Prinsipielle sider ved offentlig eierskap

Utøvelsen av eierskapet kan ha direkte konsekvenser for selskapet/foretaket/virksomhetens disponeringer og prestasjoner. Hvis kommunen ikke stiller krav, og ikke har definert målsetninger for sitt eierskap, vil virksomheten ha tilsvarende uklare målsetninger. Kommunens målsetninger med sitt eierskap må være klart kommunisert.

Alternative eiermålsetninger vil avgjøre hva som blir virksomhetenes målsetninger og prioriteringer. Når kommunen har valgt å legge en del av sine verdier og ressurser inn i et selskap, medfører dette også en overføring av styringsrett til virksomheten. Det mest fundamentale eierspørsmålet er om kommunen (fortsatt) skal være eier, og det vil dermed være et sett av ulike forhold som inngår i en totalvurdering for å kunne gi svar på et slikt spørsmål.

Selskapets styre og administrasjon skal legge opp virksomhets- og forretningsstrategien innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eier. Det er denne ytre rammen som er eierstrategien, innenfor denne må selskapet forvente å kunne ha betydelig grad av spillerom.

Styringsmessig innebærer selskapsorganisering en endring fra direkte til indirekte politisk styring. Lovfestede bestemmelser og vanlige normer om god eierstyring setter grenser for hvor mye kommunene som eier disse selskapene kan og bør involvere seg i selskapenes virksomhet. Det vil si at slik disse selskapene er organisert, skal selskapets ledende organer ha betydelig grad av frihet til å drive virksomheten. Eierskapspolitikk er derfor til for å sikre at kommunestyret har overordnet politisk styring og kontroll, samtidig som selskap og foretak kan drive på en forretningsmessig effektiv måte.

Det er flere ulike måter å forankre en eierstrategi på i selskapet. For det første vil selskapets formålsparagraf tegne opp en ytre ramme. I tillegg vil vedtak i generalforsamlingen kunne gi instruksjoner om eiers krav og forventninger. Den løpende kommunikasjon mellom eier og styre er også viktig. Formålet med kommunens eierskap kan spenne fra et finansielt eierskap, basert på avkastningsbetraktninger, til et politisk eierskap, med fokus på politisk måloppnåelse. Eierstrategien må ta stilling til slike spørsmål. En eierstrategi er en politisk viljeserklæring, og bør evalueres med jevne mellomrom. Politikken kan endres over tid på samme måte som eksterne vilkår kan gi grunnlag for å endre eierstrategien.

Sentrale eiermålsetninger kan være:

- Maksimalt utbytte
- Sikkert utbytte
- Sysselsetting
- Regional næringsutvikling

Virksomhetens (selskapets) målsetninger kan være:

- Effektiv drift
- Risikospredning

En grunnleggende forutsetning for en aktiv eierstyring er en klar og presis eierstrategi for hvert enkelt selskap. Strategien bør peke på aktuelle punkter for vurderingen av det fremtidige eierskap. Noen eksempler på slike vurderingspunkter er følgende:

- Kapitalbindingssynspunkt – stor kapitalbinding kan anses å ikke være ønskelig for kommunen.
- Oppfølgings- og investeringsbehov – stort behov for aktiv oppfølging, ressursbruk og behov for større kapitalinnskudd, kan ofte anses å ikke være ønskelig for kommunen.
- Virksomhetsområdets utvikling og risiko – stort omstillingsbehov og høy risikoprofil gjør fortsatt eierskap mindre attraktivt.
- Samfunnsmessig betydning – stor samfunnsmessig nytte taler for fortsatt eierskap.
- Lønnsomhet i dag og i fremtiden – god lønnsomhet i dag og i fremtiden gjør fortsatt eierskap attraktivt.

Kommunen bør foreta løpende evalueringer av sitt eierskap. Vesentlige endringer i forhold som påvirker verdiene kan resultere i at kommunen bør endre sin eierstrategi. Hvorfor er det av betydning fortsatt å være eier? Dersom markedet bidrar til å utsette kommunens virksomheter for vesentlig økonomisk risiko, og dersom andre aktører kan produsere de aktuelle varer eller tjenester på en bedre måte enn hva kommunens selskap kan, kan det være relevant å stille spørsmål ved om selskap skal avhendes eller avvikles på en annen måte.

1.5 Prinsipper for eierstyring

Eierstyring og krav til virksomhetene

Når kommunen har satt opp sine eierkrav, skal eier begrense seg til overordnet styring. Detaljstyring fra eier kan pulverisere styrets ansvar og legitimitet som kreves for god drift og gjennomføring av styrets vedtak.

Kommunen bør stille klare krav til styret om realisering av målene. Eier skal kontrollere måloppnåelsen og holde styret ansvarlig for denne. Dette innebærer at kommunen bør stille avkastningskrav til virksomhetene i de tilfeller virksomhetene har forretningsmessige formål og

målsettinger. På den annen side bør også styrene kunne stille visse forventninger til hvordan eiers krav skal være utformet.

Eierkravene må være klare og tydelige.

- Kravene må ha en utforming som gjør at måloppnåelsen kan etterprøves.
- Kravene må være realistiske.
- Kravene må sikre forutsigbarhet for selskapene. Når kommunen som eier har fremsatt sine krav, må selskapet få frihet og tilstrekkelig selvstendighet til å realisere eiers mål.

Eieren må ikke endre sine krav i den tidsperioden selskapet er gitt for å nå målene. Den grunnleggende kontrollformen kommunen har som eier er gjennomgangen av selskapenes årsoppgjør og årsmelding. I løpet av året bør det dessuten være en dialog mellom kommunen og virksomheten om saker som anses viktige og prinsipielle.

- 1) Kommunen skal gjennom aktiv eierstyring etablere eierskapspolitikken og de selskapsspesifikke eierskapsstrategier, samt følge opp eierskapet gjennom eierberetning og eiermøter.
- 2) Kommunen definerer langsiktige mål for selskapene og foretakene gjennom selskapsvise eierstrategier. Styret er ansvarlig for realisering av målene.
- 3) Skaun kommune skal, som hovedregel, delta i og fremme eierinteressene i generalforsamling, representantskap og eiermøter.
- 4) Kommunen skal sette krav til avkastning, utbytte og effektiv drift til selskap med kommersielle målsettinger og som operer i et konkurransemarked. For foretak eller selskap der det foreligger andre spesifikt definerte mål, vil utbyttekravet suppleres eller erstattes av andre mål.
- 5) Kommunen skal medvirke til at styret sørger for effektiv virksomhetsstyring og internkontroll.
- 6) Kommunen skal medvirke til at styret er komplementært med hensyn til kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapets/foretakets egenart og kommunens formål med eierskapet.
- 7) Kommunedirektøren selv skal som hovedregel ikke sitte i styret der kommunen er dominerende eier. Økonomisjefen skal ikke sitte i styret i kommunale foretak.
- 8) Kommunen skal medvirke til at styrets godtgjøring er på moderat nivå, som fremstår som rimelig ut ifra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet.
- 9) Kommunen skal medvirke til å hindre krysssubsidiert virksomhet mellom skjermert virksomhet og konkurranseutsatt virksomhet i kommunal regi.

Kommunenes eierskap skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling. I det følgende vil det gis en nærmere redegjørelse for prinsippene.

Kontroll og oppfølging

For å ha en tilfredsstillende oppfølging av sine eierinteresser, må kommunen sørge for å ha god kompetanse på kontroll og oppfølging i sin administrasjon. For å sikre en profesjonell forvaltning av eierskapet på en effektiv måte er Skaun kommunes formannskap eierskapsutvalg. Større saker, og saker av prinsipiell betydning bør legges fram for kommunestyret for endelig beslutning.

Utvalget bør ha ansvaret for å sikre en profesjonell forvaltning av eierrollen gjennom fortløpende oppfølging og evaluering av kommunens ulike eierskap, herunder:

- sikre gode rutiner for planlegging av deltakelse i generalforsamling
- oppfølging av årsmelding, forestå forslag til styrerepresentasjon

- tilbakerapporteringsrutiner fra generalforsamlinger
- initiere eiermøter ved behov

En behandling av disse spørsmålene i eierskapsutvalget sikrer effektiv og kvalitativ forvaltning. I eierskapsutvalgets arbeid skal det legges til grunn at det skal være politisk deltakelse på generalforsamling/årsmøte i de enkelte selskap.

Mottatte sakspapirer til generalforsamlinger og representantskapsmøter refereres i møter i formannskapet. Slik gis kommunens politiske eierskapsorgan mulighet til eventuelt å vedta føringer/instrukser for kommunens eierrepresentant(er).

Når generalforsamling og representantskap er avholdt, framlegges protokoll fra møtet som referatsak i kommunestyret. Slik gis kommunestyret en fortløpende informasjon om selskapets utvikling.

KAPITTEL 2 SKAUN KOMMUNES EIERSTRATEGI

2.1 Definisjoner og strategi

Eierskapspolitikken omfatter alle systemer, prinsipper, retningslinjer og rutiner som skal bidra til at kommunen realiserer målene med selskapsorganiseringen. De ulike elementene i eierskapspolitikken skal sikre at kommunen utøver et aktivt, langsiktig og forutsigbart eierskap.

Målet med Skaun kommunes eierskapspolitikk (strategi) er å tydeliggjøre kommunens krav til selskapenes virksomhet. De selskapsespesifikke eierstrategiene gir blant annet uttrykk for kommunens mål med eierskapet og forventninger til selskapets virksomhet. Eierskapspolitikken skal således bidra til å sikre at kommunen realiserer målene som ligger til grunn for eierskapet. Skaun kommune ønsker å utøve aktiv eierskapsutøvelse gjennom å videreutvikle kommunens eierskapspolitikk.

Eierstrategien skal bidra til at kommunen realiserer sine mål gjennom eierskap og organiseringen av det. Strategien stiller krav til virksomhetene og skal bidra til aktivt og forutsigbart eierskap.

1. Det skal være en klar og presis eierstrategi for hvert enkelt selskap. Eierstrategien skal være godt forankret hos de enkelte styrerepresentanter.
2. For å sikre en profesjonell forvaltning av eierskapet på en effektiv måte, har formannskapet rollen som eierskapsutvalg. Større saker, og saker av prinsipiell betydning, legges fram for kommunestyret til endelig beslutning.
3. Formannskapet skal organisere sitt arbeid ut fra følgende prinsipielle føringer: Kontinuerlig strategisk vurdering av formål, rammer og føringer for alle de engasjementer kommunen er involvert i som er organisert som selvstendige rettssubjekter. Vedtekter og eventuelle aksjonæravtaler vurderes fortløpende.
4. Ved nye eierskapsinitiativ skal det foretas vurdering, herunder foreslå formål, overordnede strategiske føringer og rammer, samt overordnet styringsmodell for disse. Videre skal det utarbeides forslag til vedtekter og eventuelle aksjonæravtaler.
5. Det enkelte selskapsengasjement vurderes i forhold til avvikling dersom fortsatt engasjement ikke synes riktig i forhold til endrede rammebetingelser, endrede prioriteringer, eller alternative måter å organisere virksomheten på eller bruk av ressursene. Der hvor andre eiere er involvert, fordres en fortløpende dialog med disse.
6. Selskapene skal vurderes i forhold til om de har oppgaver av prinsipiell politisk karakter kontra oppgaver som overveiende er av mer administrativ operativ karakter. Denne vurderingen danner bl.a. føringer for kommunens eier-/styrekompetanse i selskapenes organer.
7. Det etableres klare rutiner for deltakelse i generalforsamlinger. Herunder tidsplanlegging, hvem som møter for kommunen og informasjon tilbake til selskapene, informasjon og fullmaktsforhold til den som møter for kommunen, spesielle føringer/eierkrav som ønskes meddelt ved generalforsamling osv. Det skal være politisk deltakelse på generalforsamling/ årsmøte.
8. Styremedlemmer skal vurderes i henhold til formål/overordnet strategi og oppgaver for selskapet, og den enkeltes kompetanse. Styrene skal være representert med kompetente personer som har kapasitet og som sikrer mangfold. Herunder skal mål om kjønnsbalanse

reflekteres. Formannskapet skal forvente at styrene årlig foretar en egnevaluering av egen kompetanse og arbeid.

Formannskapet har ansvar for å sikre at eget foreslått styremedlem har den riktige kompetanse og tar om nødvendig selv initiativ til utskifting. Personer som deltar på generalforsamling/årsmøte bør i utgangspunktet ikke være medlemmer i styret i samme selskap/forening. Kommunestyret oppnevner styrerepresentanter etter forslag fra formannskapet.

9. Styremedlemmenes godtgjøring skal bl.a. gjenspeile selskapenes økonomiske omfang, styrets arbeidsbelastning og styrerisiko.
10. Det skal være en god dialog med det enkelte selskaps styre om viktige og prinsipielle ting. Formannskapet kan ta initiativ overfor det enkelte selskap til eiermøter når man vurderer at dette er påkrevd/ønskelig. Slike initiativ bør fortrinnsvis koordineres med andre eiere hvor det er relevant.
11. Formannskapet skal årlig fremme en sak til kommunestyret med orientering om kommunens eierengasjement i de forskjellige selskapene.

2.2 Virksomhetsstyring og internkontroll

Skaun kommune har interesse av at alle styrer i selskapene som kommunen eier helt eller delvis, har en aktiv holdning til egen styring og kontroll av selskapet. Virksomhetsstyring er summen av de strukturer, prosesser og verktøy som brukes av selskapsledelsen for å styre aktivitet, ressurser og risikoeksponering i virksomheten for å oppnå målene eier har for eierskapet gjennom eierstrategien. For at virksomhetsstyringen skal bli effektiv, må den følge opp både måloppnåelse og usikkerhet på en strukturert og hensiktsmessig måte fra eierstrategi til operativ drift.

2.3 Kapitalstrukturen tilpasses formål med eierskapet og virksomhetens situasjon

Kapitaliseringen av et selskap, vurdert etter forholdet mellom gjeld (fremmedkapital) og egenkapital, er et vesentlig eierspørsmål. For mye og for lite egenkapital kan medføre effektivitetstap. Ideelt sett bør det for hver virksomhet foretas regelmessige analyser av kapitalstrukturen. Forretningsrisiko, bransjemessige særtrekk, prisen på fremmedkapital og finansiell styrke er alle forhold som må vurderes når virksomhetens kapitalstruktur skal bestemmes.

2.4 Løpende avkastning og utbyttepolitikk

I alle selskaper der formålet ikke er politisk, men kommersielt, må det stilles krav om avkastning til eier. Den økonomiske risiko kommunen utsetter fellesskapets verdier for gjennom engasjement i ulike selskaper må forsvares gjennom en løpende avkastning. I selskaper der virksomheten har karakter av næringsdrift bør en offentlig eier stille de samme krav til avkastning på investert kapital, som det en privat eier vil gjøre. I de tilfeller der kommunens eierskap har et blandet formål eller er politisk og strategisk motivert, er det viktig at kostnadene med å løse samfunnsoppgavene som disse selskapene har, blir synliggjort. På den måten vil en få belyst hva denne type oppgaver reelt koster kommunen. En må søke å skille ut ressursbruk og grad av måloppnåelse for nærmere definerte mål. Det bør ha en betydelig egenverdi for kommunen å få frem kostnadene ved de samfunnsmessige oppgaver kommunen skal løse.

2.5 Styrets arbeid

Det er eiers ansvar å sørge for at styret sammensettes og gis de nødvendige styringsrammene for å utøve sitt virke som et profesjonelt organ.

Styrets oppgave som strategisk utvikler av virksomheten

Styret skal ivareta den strategiske ledelsen av selskapet innenfor de rammene som er gitt av eieren. Et kompetent styre skal være en viktig diskusjonspartner og støttespiller for virksomhetens ledelse med utgangspunkt i vedtatt strategi og strategiutvikling.

Styret skal ivareta en uavhengig kontrollfunksjon overfor virksomhetens ledelse

Samtidig må styret kontrollere ledelsens arbeid ut fra gitte målsettinger. Styret må derfor ha en uavhengig rolle i forhold til ledelsen. Styret må i forlengelsen av kontrollfunksjonen vurdere selskapets ledelse og endringer i denne.

Styresammensetning

Skaun kommune skal som eier legge til rette for at det oppnevnes et styre som har kompetanse, kapasitet og mangfold ut ifra selskapets egenart.

For kommunale foretak skal styret, herunder styrets leder og nestleder, velges av kommunestyret selv. For aksjeselskaper og interkommunale selskap kan det anvendes valgkomité ved oppnevning av styret.

God styrekrutning bør være en viktig oppgave for kommunen som eier. Styrets sammensetning må avstemmes i forhold til virksomhetens strategiske og forretningsmessige karakter. Styret skal være en ressursbase som tilfører innsikt og kunnskap på de områder som er viktige for virksomhetens utvikling, vekst og lønnsomhet. God økonomisk forståelse er en forutsetning da alle selskapene har økonomisk virksomhet. Styret bør også ofte kunne tilby selskapet juridisk kompetanse.

Det er viktig at styrets medlemmer har kunnskap og forståelse om den virksomhet som selskapet driver. De ulike selskaper har ulike bransjemessige utfordringer og særegenheter. For eier, representert ved kommunestyret, er det vanskelig å foreslå utskiftninger av styremedlemmer, selv der det er åpenbart at styremedlemmet ikke fungerer tilfredsstillende. I noen tilfeller kan styremedlemmene også sitte i kommunestyret. I rollen som styremedlem blir da denne personen underordnet kommunestyret (som vedkommende selv er medlem av) som generalforsamling. På denne måten får man en blanding av under- og overordningsforhold som kan være problematisk, og Skaun kommune må sørge for å ha et ryddig forhold til dette.

Etter aksjeloven skal et styre i et aksjeselskap ha minst 3 medlemmer. I selskap med mindre enn 3 millioner i aksjekapital kan styret likevel ha færre enn 3 medlemmer. Hensiktsmessig størrelse vil ofte være fra 3-6 styremedlemmer. Ved valg av styremedlemmer er det viktig å klargjøre forventningene til styrene som kollegium og hvilke krav som bør gjelde både til kompetanse, kapasitet og mangfold. Disse forhold kan i det følgende kort kommenteres slik:

- Kompetanse

Et styre består av personer som både har generalist- og fagspesifikk kompetanse. Et styre som har rett kompetanse og en relevant sammensetning vil ha et bedre grunnlag for å ta gode beslutninger, som igjen vil heve kvaliteten på styrearbeidet. Hvilken kompetanse styret trenger vil bl.a. avhenge av selskapets formål og virksomhet, fasen selskapet befinner seg i og utfordringene/ muligheten selskapet står overfor. Sammensetningen av styret skal tydelig gjenspeile målene med eierskapet, herunder kompetansen som er nødvendig for å realisere målene.

Styresammensetningen må samlet sett gi den ønskede kompetanse og kunnskap for selskapet. Det er nødvendig med solid bransjekunnskap fra den sektoren virksomheten opererer i. For kommersielle virksomheter bør det søkes å velge representanter med erfaring fra næringsvirksomhet. God kjennskap til offentlig forvaltning og politikkutøvelse er viktig i alle selskaper Skaun kommune er involvert i.

- Kapasitetshensyn

Styreverv krever betydelig innsats. Omfanget av aktuelle kandidaters øvrige stillinger og verv må være forenlig med den tidsbruken det er rimelig å påregne at styrevervet krever.

- Mangfold

Ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse vil være en styrke i styrearbeidet. Styrets evne til å analysere et sakskompleks fra ulike synsvinkler blir bedre dersom styret er bredt sammensatt. Det er viktig at det sikres en god kjønnsfordeling i styrene. Det er ønskelig at styrene, valgkomiteene og de andre eierne i selskapene prøver å bidra til en bedre kjønnsbalanse i styrene.

- Honorar

Styrehonorarer bør fastsettes basert på selskapets økonomiske omfang, styrets arbeidsbelastning og styrerisiko. Sammenlignbare data fra tilsvarende selskaper i andre kommuner bør fremskaffes. Honoraret i aksjeselskapene skal fastsettes av generalforsamlingen etter innstilling fra styret.

Kompetansevurdering av selskapsstyrene

Styrene i selskaper hvor Skaun kommune har eierandeler i forventes å ta et selvstendig ansvar for å vurdere egen kompetanse og arbeid opp mot kommunens formål med selskapet, og må jevnlig vurdere sin egen samlede kompetanse og om nødvendig innhente kompletterende spesialkompetanse.

KAPITTEL 3 SKAUN KOMMUNES EIERINTERESSER OG

EIERSKAP

Skaun kommune har direkte eierskap i til sammen fire aksjeselskap (AS), fire interkommunale selskap (IKS) samt i ett samvirkeselskap. Skaun kommune har videre egenkapitalinnskudd i KLP samt eierandeler i ulike aksjefond. Kapitlene 3.1 til 3.1 gir en oversikt hvor kommunen er hel eller deleier i selskaper som enten er organisert som aksjeselskap, interkommunalt selskap eller som et samvirkeselskap.

3.1 Kapto AS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Aksjeselskap
- Kommunens eierandel: 100 %
- Innskutt kapital: 100 000 kroner

Økonomiske nøkkeltall

	2019	2018	2017
Samlede driftsinntekter (millioner)	13 866	12 957	12 187
Resultatgrad i %	12,6	12,4	13,9
Egenkapital (millioner)	10 008	8 353	6 781
Egenkapitalandel i %	42,9	73,9	69,4

Selskapets formål

Kapto AS ble etablert i 2002, og er 100 % eid av Skaun kommune. Hovedmålet er å drive arbeidsrettede tiltak for NAV, vår eierkommune og andre offentlige etater, samt tilby arbeid og opplæring til mennesker med yrkesmessige og helsemessige utfordringer.

Bedriften tar ikke ut utbytte. Overskuddet brukes til å skape et bedre arbeidstilbud for dem bedriftene er til for. Bedriften følger NAVs kravspesifikasjoner for arbeidsmarkedstiltakene de tilbyr, og har ekstern kvalitetsrevisjon.

Eierforhold

Kapto AS er heleid av Skaun kommune. Skaun kommune yter årlige tilskudd til drift av arbeidsplasser (Varig tilrettelagt arbeid – VTA). I tillegg kjøper Skaun kommune VTA-plasser, såkalte kommunale plasser.

Representasjon

- Styreleder: Lars Arne Pedersen
- Styremedlemmer fra Skaun kommune: Marit Therese Halvorsen.
- Andre styremedlemmer: Roar Kjerstadmo, Tone B. Pedersen, May Kristin Hakvåg

Vurdering av kommunens eierskap i Kapto AS

Skaun kommune ønsker å benytte de leide plassene på en optimal måte, ved at de er i aktiv bruk og inngår i et samlet opplegg for bruker bosatt i kommunen.

Skaun kommune skal være en aktiv eier og understøtte selskapets drift, slik at selskapet drives forsvarlig og ikke minst tilbyr de tjenester som NAV tillater og som er tjenlig for kommunens innbyggere.

Skaun kommune skal bistå aktivt med å løse selskapets behov for rammebetingelser og tilrettelegging av virksomheten framover. Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til våre etiske retningslinjer.

3.2 Rosenvik Holding AS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Aksjeselskap
- Kommunens eierandel: 7,87 %
- Innskutt kapital: 101 000 kroner

Økonomiske nøkkeltall:

	2019
Samlede driftsinntekter (millioner)	2 165
Resultatgrad %	-3,6
Egenkapital (millioner)	33 141
Egenkapitalandel %	98,8

Selskapets formål

Selskapet skal på lik linje med Kapto AS tilby personer som vanskelig kan få arbeid og arbeidsoppgaver på det ordinære arbeidsmarkedet tilpasset den enkeltes yteevne. Arbeidet i virksomheten skal bidra til å utvikle ressurser hos deltakerne gjennom avklaring, kvalifisering og tilrettelagte arbeidsoppgaver. Selskapet er godkjent leverandør av 10 forskjellige arbeidsmarkedstiltak, og dekker dermed flere tiltak/områder enn Kapto AS. Selskapet er dermed et viktig tillegg til Kapto AS innen arbeidsmarkedstiltak.

Selskapet deler ikke ut overskudd. Overskuddet skal komme formålet og deltakerne til gode. Selskapet kan ikke eie eller kontrollere annen forretningsvirksomhet. Begrensningen gjelder ikke etablering av salgsvirksomhet for å fremme omsetning av bedriftens produkter.

Eierforhold

Skaun kommune har en eierandel på 7,87 prosent i Rosenvik Holding, som betyr at kommunen er selskapets tredje største aksjoner. I tillegg har Orkland kommune og Oppdal kommune eierandeler på henholdsvis 55,3 prosent og 31,2 prosent.

Representasjon

- Styremedlemmer fra Skaun kommune: Mildrid W. Gimseng, Siri Grøttjord (varamedlem).

Vurdering av kommunens eierskap i Rosenvik Holding AS

Rosenvik er et viktig supplement til Kapto AS som en tiltaksarrangør også for Skaun kommune og NAV. Skaun kommune bør ta en aktiv rolle i selskapet for å gjøre det i stand til å yte de tilbud kommunen har behov for. Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til etiske retningslinjer.

3.3 TrønderEnergi AS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Aksjeselskap
- Kommunens eierandel: 2,20 % (2,21 % stemmeberettigede)
- Innskutt kapital: 21 484 millioner kroner

Økonomiske nøkkeltall (konsern):

	2019	2018	2017
Samlede driftsinntekter (millioner)	972	863	1 784
Egenkapital (millioner)	4 343	4 632	4 147
Egenkapitalandel %	59,0	50,1	52,3

Selskapets formål

Hovedformålet til Trønder Energi er kraftproduksjon, -omsetning og distribusjon. Utvikling og utbygging av gjenvinningsanlegg for avfall, fjernvarmenett, samt foredling, produksjon og distribusjon av fjernvarme.

Eierforhold

Skaun kommunes eierandel er på 2,20 % som er 2,21 % av stemmeberettigede aksjer.

Representasjon

- Ordfører er kommunens representant i generalforsamlingen.
- Varamedlem: Varaordfører.

Vurdering av kommunens eierskap i TrønderEnergi AS

Skaun kommune har liten reell innflytelse på driften av TrønderEnergi AS. Skaun kommune er en av 24 eierkommuner i Trøndelag. Selskapet driver en viktig samfunnsmessig tjeneste med produksjon og leveranse av energi, og det er dermed viktig å opprettholde og utvikle selskapet og eierskapet. Utbytte fra selskapet et viktig bidrag til kommunens økonomi sammen med renteytelser fra obligasjonslån.

3.4 ReMidt IKS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Interkommunalt selskap
- Kommunens eierandel: 6,4 %
- Innskutt kapital: 1

Økonomiske nøkkeltall

	2019	2018	2017
Samlede driftsinntekter	138 850	127 332	118 549
Resultatgrad	1,2	-3,9	-1,4
Egenkapital	64 784	61 290	66 420
Egenkapitalandel	36,6	36,2	38,0

Selskapets formål

Selskapet leverer tjenester til innbyggerne knyttet til husholdningsavfall og slam. Fra 1. januar 2020 ble de tre interkommunale selskapene Envina, Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap og Hamos Forvaltning IKS slått sammen for å danne ReMidt IKS. Selskapet skal i samarbeid med eierkommunene fremme bevisste holdninger til ressursbruk i samfunnet, gjennom å legge til rette for kildesortering, gjenbruk og materialgjenvinning av ulike typer avfall. ReMidt IKS drifter også gjenvinningsstasjoner i alle eierkommunene, enten i egenregi eller ved bruk av entreprenører.

Eierforhold

Miljøsekskapet ReMidt IKS er et interkommunalt selskap med 17 eierkommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal..

Representasjon

- I representantskapet er Skaun kommune representert ved ordfører.

Vurdering av kommunens eierskap i ReMidt IKS

Skaun kommune ønsker å ta en aktiv eierrolle, benytte selskapet i miljøprofilen og til å fremme et bedre miljø innen de områder hvor selskapet har mandat.

ReMidt IKS med tilhørende datterselskap og eierinteresser skal drives forretningsmessig sunt, men slik at det stadig søkes etter effektive og miljømessig gode løsninger. De gebyrbelagte tjenestene skal kontinuerlig vurderes med sikte på at foretaket utvikles gjennom økt effektivitet og optimalisering av økonomisk resultat. Bedriften må gjennom "bench-marking" kontinuerlig vurdere egen effektivitet. Tilbudet om gratis gjenvinningsstasjon i Skaun skal opprettholdes.

Skaun kommune ønsker å utvikle ReMidt IKS til også å dekke nye innsamlinger/fraksjoner. Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til vedtatte etiske retningslinjer.

3.5 Interkommunalt arkiv Trøndelag IKS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Interkommunalt selskap
- Kommunens eierandel: 1,96
- Innskutt kapital: 1

Selskapets formål

Selskapet skal arbeide for at arkivmaterialet fra medlemmene, eller materiale som disse har ansvar for, blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre administrative og kulturelle formål, i samsvar med arkivloven. Selskapet skal være depotinstitusjon for medlemmenes konsesjonspliktige arkivmateriale. Selskapet skal i samråd med medlemmene arbeide for å utvikle effektive og rasjonelle arkivtjenester hos medlemmene, m.a. ved å bistå i utarbeidelse av arkivplan og oppbygging av medlemmenes arkiv, stå for opplæring og rettleiding i arkivsystem og arkivrutiner, gi råd og ha tilsyn med arkivlokale, og bistå med annet arkivarbeid for medlemmene.

Eierforhold

Skaun kommune har en eierandel på 1,96% i selskapet. Årlig medlemskontingent betales.

Representasjon

- Ordfører er representantskapets leder. Varaordfører er varamedlem i rep.skapet.

Vurdering av kommunens eierskap i Interkommunalt Arkiv Trøndelag IKS

Skaun kommune ønsker at selskapet drives effektivt. Det er viktig at selskapets samlede ressurser gir nødvendig faglig støtte og bidrag til en effektiv lokal arkivfunksjon. Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til vedtatte etiske retningslinjer.

3.6 Revisjon Midt-Norge SA

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Samvirkeforetak
- Kommunens eierandel: 2,14
- Innskutt kapital: 60 000 kroner

Økonomiske nøkkeltall:

	2019	2018
Samlede driftsinntekter (millioner)	51 143	43 488
Resultatgrad %	12,7	7,4
Egenkapital (millioner)	29 742	19 127
Egenkapitalandel %	53,0	76,5

Selskapets formål

Kommunal revisjon omfatter revisjon av kommuner og fylkeskommuner. Det er en egen revisjonsordning for lokalforvaltningen hjemlet i kommunelovens § 78. Her framkommer det at: Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon, eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra kontrollutvalget. Selve revisjonens oppgaver er regulert i egen forskrift om revisjon utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet 1.07.2004.

Dette tilsier at alle kommunale regnskaper innbefattet kommunale foretak, institusjoner og legater er undergitt revisjon. Kommunal revisjon kan være konsernrevisor for kommunens regnskaper. Foruten kommuneregnskapet er en pålagt å revidere kommunale institusjoner organisert etter kommuneloven §11 - kommunale foretak etter kommunelovens kap. 11 - pasient- og beboerregnskaper kommunale institusjoner - regnskap med tilskudd fra spillemidler.

I tillegg kan Revisjon Midt-Norge velges som revisor i følgende selskaper:

Interkommunalt samarbeid kommuneloven kap. 5 - interkommunale selskaper organisert etter lov om interkommunale selskaper - stiftelser - kirkeregnskaper - kommunale pensjonskasser - legater - fond.

Vårt engasjement i andre selskaper er primært der kommunene er hel eller deleier.

Eierforhold

Revisjon Midt-Norge SA er en selvstendig revisjonsenhet organisert som et samvirkeselskap. Deltakerne i selskapet er kommunene Alvdal, Alstahaug, Bindal, Brønnøy, Dønna, Flatanger, Folldal, Frosta, Frøya, Grane, Grong, Hattfjelldal, Heim, Herøy, Hitra, Holtålen, Høylandet, Inderøy, Indre Fosen, Leirfjord, Leka, Levanger, Lierne, Malvik, Melhus, Meråker, Midtre Gauldal, Namsos, Namsskogan, Nærøysund, Oppdal, Orkland, Os, Osen, Overhalla, Rennebu, Røros, Røyrvik, Selbu, Skaun, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Sømna, Tolga, Træna, Trøndelag fylkeskommune, Tydal, Vefsn, Vega, Verdalen, Vevelstad, Ørland og Åfjord. Hovedkontoret ligger i Steinkjer.

Representasjon

- Ordfører er kommunens representant i representantskapet. Varaordfører er varamedlem.

Vurdering av kommunens eierskap i Revisjon Midt-Norge SA

Skaun kommune ønsker at det revisjonsselskapet vi er deleier i, drives effektivt. Det er viktig at selskapets samlede ressurser gir nødvendig faglig støtte og bidrag til en effektiv lokal og regional revisjonsfunksjon. Skaun kommune må aktivt bruke det valgte revisjonsselskapet for revisjon av sin tjenesteproduksjon, forvaltningsoppgaver og økonomirevisjon.

Selskapet skal drives slik at det har nødvendig selvstendighet i forhold til de revisjonsoppgaver de skal ivareta. Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til vedtatte etiske retningslinjer.

3.7 Næringshagen i Orkdalsregionen AS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Aksjeselskap
- Kommunens eierandel: 3,58 %
- Innskutt kapital: 50 000 kroner

Økonomiske nøkkeltall:

	2019	2018	2017
Samlede driftsinntekter (millioner)	6 335	6 543	5 704
Resultatgrad %	5,0	0,5	6,7
Egenkapital (millioner)	2 473	2 223	2 208
Egenkapitalandel %	75,8	68,6	62,6

Selskapets formål

Næringshagen i Orkdalsregionen driver et mangesidig prosjekt- og utviklingsarbeid for næringslivet i Orkdalsregionen med sikte på å bidra til bedrifts- og næringsutvikling i Orkdalsregionen. Bistand til det å starte bedrift, bedriftsutvikling og utviklingsprosjekter, er kjerneområdene i selskapets aktivitet.

Eierforhold

Skaun kommune har en eierandel på 3,6 prosent i selskapet. I tillegg har Orkla Sparebank en eierandel på 26,22 % og Siva SF en eierandel på 22,38 prosent.

Representasjon

Ordfører er kommunens representant i generalforsamlingen.

Vurdering av kommunens eierskap i Næringshagen i Orkdalsregionen AS

Skaun kommune ønsker at Næringshagen sitt potensial til næringsfremmende arbeid i regionen, og i Skaun spesielt blir vektlagt. Skaun kommune skal være en aktiv eier og både bidra, men også hente ut ressurser gjennom selskapet til å fremme næringsformål, ha dialog med næringslivet og bistå i generelle næringsinteresser. Næringshagen skal ha en god dialog med Næringsforeningen i Skaun / NiT. Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til vedtatte etiske retningslinjer

3.8 Konsek Trøndelag IKS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Interkommunalt selskap
- Kommunens eierandel: 5,4 %
- Innskutt kapital: 50 000 kroner

Økonomiske nøkkeltall:

	2019	2018	2017
Samlede driftsinntekter (millioner)	10 845	9 687	4 932
Resultatgrad %	7,6	5,1	4,7
Egenkapital (millioner)	9 920	8 984	4 494
Egenkapitalandel %	85,3	87,5	84,6

Selskapets formål

Konsek Trøndelag IKS (Konsek) er et interkommunalt selskap som ivaretar sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i fylkeskommunen og 27 kommuner i Trøndelag. Konsek skal bistå kontrollutvalgene med:

- Ivareta praktiske sekretariatsfunksjoner
- Forberede saker til behandling i kontrollutvalgene
- Oppfølging av vedtak i kommunestyre/fylkesting
- Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
- Utrede bestillingsbehov, iverksette bestillinger og følge opp oppdrag
- Bistå i valg av revisjonsordning

Eierforhold

Skaun kommune har eierandel på 2,17 prosent i selskapet. Største eier er Trøndelag fylkeskommune med en eierandel på 32,6 prosent.

Representasjon

Ordfører kommunens representant i representantskapet. Varaordfører er varamedlem.

Vurdering av kommunens eierskap i Konsek Trøndelag IKS

Skaun kommune vil at selskapet skal drives godt slik at man får gode tjenester til fornuftige priser. Det er viktig for Skaun kommune at selskapet bygger opp kompetanse innen sitt fagområde slik at de tjenester kommunen kjøper blir de beste i fylket. Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til vedtatte etiske retningslinjer.

3.9 Midt-Norge 110-sentral IKS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Interkommunalt selskap
- Kommunens eierandel: 2,48 %
- Innskutt kapital: 1

Økonomiske nøkkeltall:

	2019	2018	2017
Samlede driftsinntekter (millioner)	35 077	39 032	37 594
Resultatgrad %	-10,38	9,05	8,56
Egenkapital (millioner)	3 081	5 006	407
Egenkapitalandel %	3,6	6,4	0,6

Selskapets formål

Selskap opprettet 1.1.2016. Selskapets formål er å dekke deltakernes plikter knyttet til brann- og eksplosjonsvernlovens § 16 Nødalarmeringssentral, med plikt om tilknytning til en sentral for mottak av meldinger om branner og andre ulykker. Primæroppgaver vil være å ta imot nødmeldinger, alarmere og kalle ut mannskaper, etablere samband og loggføre hendelser.

Eierforhold

Skaun kommunes eierandel er 2,48%, og det er totalt 20 deltagende kommuner.

Representasjon

Ordfører er kommunens representant i representantskapet som nestleder. Varaordfører er varamedlem.

Vurdering av kommunens eierskap i Midt-Norge 110-sentral IKS

Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til vedtatte etiske retningslinjer.

3.10 Trondheim Havn IKS

Informasjon om selskapet

- Selskapsform: Interkommunalt selskap
- Kommunens eierandel: 0,01 %

Økonomiske nøkkeltall:

	2019	2018	2017
Samlede driftsinntekter (millioner)	155 006	152 436	155 978
Resultatgrad %	7,3	5,7	15,7
Egenkapital (millioner)	916 977	900 545	893 493
Egenkapitalandel %	86,2	91,1	95,4

Selskapets formål

Trondheim Havn IKS er et interkommunalt selskap, eid av 13 kommuner i Trøndelagsregionen. Vi drifter og forvalter havneområder på vegne av eierkommunene, og tilrettelegger infrastruktur for godstransport, persontrafikk, sjøturisme og fritidsbåter.

Den overordnede nasjonale målsetningen er at mer gods skal overføres fra vei til sjø for å redusere miljøskadelige utslipp, trygge veiene og redusere veislitasje og vedlikeholdskostnader. Se mer om Nasjonal havnestrategi på Regjeringens nettsider.

Trondheim Havn driver en særlovsregulert virksomhet etter lov om havner og farvann (HFL).

Vårt samfunnsoppdrag er å bidra til økt sjøtransport av gods og passasjerer, tilrettelegge for god fremkommelighet, trygg ferdsel og forsvarlig bruk av sjøområdene, samt ivareta hensyn til miljø, sikkerhet og beredskap.

Eierforhold

Representantskapet representerer eierkommunene i Trondheim Havn IKS, og er selskapets øverste myndighet. Representantskapet velger styre som sammen med havnedirektør, har ansvar for forvaltning av havneselskapet.

Representasjon

Ordfører kommunens representant i representantskapet. Varaordfører er varamedlem.

Vurdering av kommunens eierskap i Trondheim Havn IKS

Selskapet skal drives effektivt, og i henhold til vedtatte etiske retningslinjer.